

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Економіка та планування діяльності підприємств в туризмі
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

_____ бакалавр _____

галузь знань _____ 24 “Сфера обслуговування” _____

(шифр і назва)

спеціальність _____ 242 “Туризм” _____

(шифр і назва)

освітня програма _____ ”Туризм” _____

(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни _____ за вибором _____

(обов'язкова/ за вибором)

факультет _міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу_

2018/ 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«___» _____ 2018 р'оку, протокол № _____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Гуслев А.П., доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «___» _____ 2018 року № _____

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

_____ Парфіненко А.Ю.
(підпис)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2018 року №1

Голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Григорова-Беренда Л.І.
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Економіка та планування діяльності підприємств в туризмі» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавр напрямку 242 «Туризм».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Основною метою викладання дисципліни «Економіка та планування діяльності підприємств в туризмі» є формування у майбутніх спеціалістів системи спеціальних знань і практичних навичок аналізу основних розділів прикладної економіки, знайомство з методами організації ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва – підприємства, набуття необхідної сукупності теоретичних та практичних знань з управління ринковою економікою на сучасному етапі її розвитку, оцінки рівня конкурентоздатності підприємства на ринку товарів та послуг, вирішення питань забезпечення підприємства основними видами ресурсів, планування основних результативних показників господарсько-виробничої діяльності підприємства з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування. Особлива увага приділяється до процесу бізнес-планування, його особливостей та специфіці.

Предметом вивчення дисципліни «Економіка та планування діяльності підприємств в туризмі» є економічний механізм функціонування підприємства, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності та всебічного і вірного викладення цих даних у бізнес-планах.

Об'єктом вивчення економіки підприємства виступають дія економічних законів та закономірностей, що виникають і діють лише на підприємстві,

виробничі відносини між суб'єктами господарювання, наявний потенціал та перспективні можливості діяльності підприємства.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка студентів факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу спеціальності 242 “Туризм” з наступних питань:

- визначення поняття "стратегія розвитку підприємства" і "тактика її здійснення";
- окреслення цільових характеристик діяльності підприємства на ринку;
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, ресурсного забезпечення виробничої програми;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та пошук шляхів його ефективного використання;
- визначення понять: поточні витрати підприємства; собівартість продукції; собівартість видів продукції; склад поточних витрат; вивчення методів та прийомів аналізу; планування витрат підприємства;
- визначення поняття механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, зовнішньоекономічної, фінансової, інвестиційної та ін.);
- визначення механізму ціноутворення на підприємстві та зазначення складу, структури та динаміки цін, передбачення чинників, що впливають на рівень ціни;
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- прогнозування, стратегічне та тактичне планування, бізнес-планування;
- оцінка конкурентоспроможності підприємства та його продукції.

Головними завданнями курсу є:

1. Вивчення сучасної кадрової політики, відтворення і використання основних фондів, формування і визначення ефективності фінансових і виробничих інвестицій, особливостей розвитку підприємства на базі науково-технічного і організаційного прогресу, визначення мотивації праці, якості і конкурентоспроможності виробів, напрямків ефективної діяльності в умовах ринкової економіки;
2. Вироблення творчого підходу до обґрунтування і прийняття управлінських рішень, характеристики структури і напрямків діяльності підприємства, розробки і реалізації плану його розвитку, аналізу і узагальнення результатів виробничо-господарської і комерційно-фінансової діяльності, опрацювання пропозицій щодо підвищення ефективності заходів господарювання і контролю за їх здійсненням при зміні ситуації у ринковому середовищі;
3. Отримання знань та практичних навичок за прогнозування, планування та бізнес-планування у сучасних умовах діяльності підприємств.

Навчальний складається з 3 розділів та 10 тем навчального курсу. Для поглибленого засвоєння навчального матеріалу курс вміщує значну кількість ілюстративного-схематичного матеріалу.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
32 год.	16 (4 ауд., 12 дист.) год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
56 год.	104 год.
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	
28	28

3. Тематичний план навчальної дисципліни.

№ з/п	Назва розділів і тем
	РОЗДІЛ 1. ОСОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ПЛАНУВАННЯ.
1.	Тема 1. ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
1.1.	Зміст і поняття підприємницької діяльності.
1.2.	Історія розвитку підприємницької діяльності.
1.3.	Форми здійснення підприємницької діяльності.
1.4.	Характеристика цілей, завдань, суб'єктів і об'єктів підприємництва.
1.5.	Особливості формування внутрішнього і зовнішнього підприємницького середовища.
1.6.	Поняття і зміст інтрапренерства.
1.7.	Культура підприємницької діяльності.
1.8.	Державна підтримка підприємницької діяльності.
1.9.	Договірна діяльність у сфері підприємництва.
2	Тема 2. ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ.
2.1.	Поняття і характерні риси підприємства, основні види його

	діяльності.
2.2.	Нормативно-правові основи функціонування підприємств: - особливості створення підприємств; - особливості державної реєстрації підприємств; - особливості ліквідації та реорганізації підприємств; - загальний порядок ліквідації підприємств.
2.3.	Види підприємств, їх характеристика.
2.4.	Об'єднання підприємств.
2.5.	Роль і місце підприємств в структурованому ринковому середовищі.
3.	Тема 3. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.
3.1.	Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства.
3.2.	Стратегічне планування діяльності підприємства.
3.3.	Тактичне та оперативне планування.
	РОЗДІЛ 2. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА.
4	Тема 4. ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА.
4.1.	Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства.
4.2.	Продуктивність праці персоналу.
4.3.	Соціально-економічна сутність заробітної плати.
4.4.	Оплата праці персоналу підприємств.
4.5.	Види і методи мотивації трудової діяльності.
4.6.	Теорії мотивації: - змістовні теорії мотивації (поведінковий підхід); - процесуальні теорії мотивації.
5	Тема 5. МАЙНОВІ РЕСУРСИ (АКТИВИ) ПІДПРИЄМСТВА.
5.1.	Сутність активів підприємства та їхня класифікація.
5.2.	Основний капітал.
5.2.1.	Основний капітал підприємства, його склад і структура.
5.2.2.	Амортизація основних засобів підприємства.
5.2.3.	Показники використання основного капіталу підприємства та напрями його поліпшення.
5.3.	Оборотний капітал.
5.3.1.	Економічна суть і склад оборотного капіталу.
5.3.2.	Показники ефективності використання оборотного капіталу та основні напрямки його раціонального використання.
5.4.	Інтелектуальний капітал.
5.4.1.	Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства.
5.4.2.	Суть і класифікація нематеріальних активів.
5.4.3.	Оцінка вартості та амортизація нематеріальних активів.
6	Тема 6. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА.
6.1.	Сутність і джерела фінансових ресурсів.
6.2.	Власний капітал підприємства та його склад.
6.3.	Залучений капітал та особливості його формування.

	РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА РЕЗУЛЬТАТИ.
7.	Тема 7. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА ТА СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ.
7.1.	10.1. Поняття витрат виробництва і собівартості продукції.
7.2.	10.2. Класифікація витрат на виробництво продукції.
7.3.	10.3. Методи калькулювання собівартості продукції.
8.	Тема 8. ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРОДУКЦІЮ.
8.1.	11.1. Економічний зміст і класифікація цін.
8.2.	11.2. Принципи ціноутворення на продукцію.
8.3.	11.3. Розроблення та обґрунтування цінової стратегії підприємства.
9.	Тема 9. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.
9.1.	Поняття доходу та прибутку як основних показників виробничо-господарської діяльності.
9.2.	Економічні результати діяльності підприємства.
9.3.	Формування і використання прибутку підприємства.
9.4.	Сутність і методи визначення рентабельності виробництва.
9.5.	Напрямки підвищення ефективності діяльності підприємств в ринковому середовищі.
10.	Тема 10. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ПІДПРИЄМСТВА.
10.1.	Суть конкурентоспроможності продукції.
10.2.	Якість продукції та методи її оцінки.
10.3.	Стандартизація та сертифікація продукції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Основи підприємницької діяльності		4	2			2
Тема 2. Підприємство, як суб'єкт господарювання.		4	2			2
Тема 3. Прогнозування та планування діяльності підприємства.		4	2			4
Тема 4. Персонал підприємства.		2	4			2
Тема 5. Майнові ресурси (активи) підприємства		6	6			4
Тема 6. Фінансові ресурси підприємства		2	4			2
Тема 7. Витрати підприємства та собівартість продукції		2	2			2
Тема 8. Ціноутворення на продукцію		2	2			2
Тема 9. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства		4	6			2
Тема 10. Конкурентоспроможність продукції та підприємства		2	2			2
Підготовка до контрольної роботи						4
Контрольна робота					28	28
Усього годин	120	32	32		28	56

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Основи підприємницької діяльності		2 (в т.ч. 1 ауд.)				4
Тема 2. Підприємство, як суб'єкт господарювання.		1				4
Тема 3. Прогнозування та планування діяльності підприємства.		2 (в т.ч. 1 ауд.)				10
Тема 4. Персонал підприємства.		2 (в т.ч. 1 ауд.)				6
Тема 5. Майнові ресурси (активи) підприємства		2 (в т.ч. 1 ауд.)				12
Тема 6. Фінансові ресурси підприємства		2 (в т.ч. 1 ауд.)				6
Тема 7. Витрати підприємства та собівартість продукції		1				6
Тема 8. Ціноутворення на продукцію		1				6
Тема 9. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства		2 (в т.ч. 1 ауд.)				6
Тема 10. Конкурентоспроможність продукції та підприємства		1				6
Підготовка до контрольної роботи						10
Контрольна робота					28	28
Усього годин	120	16			28	104

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи підприємницької діяльності	2
2	Тема 2. Підприємство, як суб'єкт господарювання.	2
3	Тема 3. Прогнозування та планування діяльності підприємства.	2
4	Тема 4. Персонал підприємства.	4
5	Тема 5. Майнові ресурси (активи) підприємства	6
6	Тема 6. Фінансові ресурси підприємства	4
7	Тема 7. Витрати підприємства та собівартість продукції	2
8	Тема 8. Ціноутворення на продукцію	2
9	Тема 9. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	6
10	Тема 10. Конкурентоспроможність продукції та підприємства	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основи підприємницької діяльності Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію, поняття та важливі аспекти теми. Проаналізувати поняття інтрапренерство та культура підприємництва. Скласти приклад договору на туристичні послуги (різні види). Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з наступних питань: -	2	4
2	Тема 2. Підприємство, як суб'єкт господарювання. Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Ознайомитися із науковими теоріями економіки підприємства. Опрацювати схему відкриття підприємства та перелік необхідних документів. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань – підготувати презентацію власного бізнесу “Моє майбутнє підприємство”.	2	4
3	Тема 3. Прогнозування та планування діяльності підприємства Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Ознайомитись із фінансовим плануванням. Проаналізувати податкові умови діяльності підприємств туристичної галузі. Вивчити формули основних економічних показників. Розв'язати задачі за наданими умовами. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з	4	10

	вказаних питань: - скласти довгостроковий та короткостроковий плани діяльності власного підприємства.		
4	Тема 4 . Персонал підприємства Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Вивчити формули основних економічних показників. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: персонал мого підприємства; адаптація на підприємстві; оцінка персоналу при прийомі на роботу; види оплати труда; складові заробітної плати; участь працівників у розподілу прибутку; показники продуктивності праці.	2	6
5	Тема 5. Майнові ресурси (активи) підприємства Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Вивчити формули основних економічних показників. Розв'язати задачі за наданими умовами. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань: - основні та обігові кошти в діяльності підприємств туризму; - важливість нематеріальних активів в діяльності підприємств туризму.	4	12
6	Тема 6. Фінансові ресурси підприємства Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Вивчити формули основних економічних показників. Розв'язати задачі за наданими умовами.	2	6
7	Тема 7. Витрати підприємства та собівартість продукції Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Вивчити формули основних економічних показників. Розв'язати задачі за наданими умовами. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань – розрахунок собівартості туристичного продукту або продукту мого підприємства.	2	6
8	Тема 8. Ціноутворення на продукцію Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Вивчити формули основних економічних показників. розв'язувати задачі за наданими умовами. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань – ціноутворення на туристичному підприємстві або продукту мого підприємства із аналізом існуючої практики цін.	2	6
9	Тема 9. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію.	2	6

	Вивчити формули основних економічних показників. Розв'язати задачі за наданими умовами. Опанувати варіанти дій в залежності від стану показників діяльності підприємства (збитки, прибуток, беззбиткова діяльність).		
10	Тема 10. Конкурентоспроможність продукції та підприємства Ознайомитись із літературою та електронними джерелами за темою. Законспектувати необхідну інформацію. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань – мій унікальний продукт.	2	6
	Підготовка до контрольної роботи	28	
	Разом	56	104

6. Індивідуальні завдання

Написання контрольної роботи у вигляді бізнес-плану власного підприємства.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується разом із складанням підсумкового іспиту чи заліку із даної навчальної дисципліни. Метою такого виду роботи виступає самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Контрольна робота — вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується студентами протягом семестру з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Студент самостійно обирає підприємство та напрям його діяльності для складання бізнес-плану. Обране підприємство повинно бути пов'язане із туристичною галуззю напряму або опосередковано. Таким чином забезпечується наступність науково-дослідницької діяльності студентів від курсу до курсу, послідовність засобів і форм її проведення відповідно до логіки навчального процесу.

Кожен з студентів обирає індивідуальне завдання та затверджує його у викладача, що сприяє:

- поглибленому вивченню теоретичного матеріалу;
- формуванню вмінь використання методів аналізу та оцінки факторів, що впливають на роботу підприємства;

- залученню студентів до самостійної роботи з науковою літературою конкретного спрямування та розвитку навиків глибокого вивчення, узагальнення та систематизації підбраного матеріалу;
- залученню студентів до опанування практичних навичок збору та оброблення інформації;
- розвитку здібностей до формулювання авторських висновків та пропозицій на основі проведеного дослідження.

Контрольна робота виконується студентом самостійно і здається у встановлений кафедрою термін.

Передумовами виконання індивідуального завдання слугують:

- систематичне відвідування лекцій,
- активна участь в роботі на семінарських заняттях,
- творча ініціатива,
- відповідальність та організованість студента.

Під час вибору підприємства слід користуватися наступними рекомендаціями:

- підприємство має бути актуальним та реальним до впровадження в життя;
- мати практичне значення;
- міститися в рамках наукових інтересів дисципліни «Економіка та планування діяльності підприємств в туризмі»;
- викликати особисту творчу зацікавленість студента.

Контрольна робота повинна містити наступні обов'язкові складові:

- Титульний лист (Додаток А);
- Зміст (Додаток Б);
- Резюме (кратка характеристика бізнес-плану);
- Основна частина;
- Список використаних джерел збору інформації;
- Додатки (при необхідності).

У **резюме (1-2 сторінки)**, як правило, послідовно обґрунтовують актуальність обраної наряду чи конкретного підприємства, мету і зміст поставлених завдань перед підприємством, описуються джерела та методи отримання інформації. Викладаються основні показники діяльності підприємства. Формується пропозиція та потреби до інвесторів.

В основній частині викладаються розгорнуто всі необхідні розділи бізнес плану в розгорнутому вигляді: загальні відомості, маркетинговий план, комерційний план, план щодо персоналу та організації управління підприємством, фінансовий план, тощо.

Матеріали **основної частини** контрольної роботи **(20-25 сторінок)** повинні включати як теоретичні, так і аналітичні елементи.

Основна частина складається з взаємопов'язаних розділів, які розкривають основний зміст роботи. Текст повинен бути добре осмислений, стилістично підібраний та науково грамотно сформульований.

При оцінці контрольної роботи враховується ступінь проведеного дослідження ринку та відображення головного змісту, глибина опрацювання

відповідних джерел інформації, вміння застосовувати теоретичний матеріал для вирішення практичних задач, логічність викладу, здатність робити висновки з проведеного дослідження, відповідність технічного оформлення зазначеним нормам, якість підсумкової співбесіди або доповіді. Оцінка дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи.

Загальна оцінка складається з оцінки за саму роботу, оцінки за знання студентом матеріалу контрольної роботи при її захисті.

Критеріями оцінки роботи є:

а) за формою:

- 1) збалансованість роботи за структурою і змістом;
- 2) правильність застосування отриманих результатів дослідження, оформлення посилань;
- 3) якість оформлення роботи в цілому відповідно до вимог, що пред'являються;

б) за змістом:

- 1) повнота складеного бізнес-плану, самостійність написання роботи;
- 2) логічність викладу матеріалу;
- 3) наявність рішення конкретних завдань;
- 4) наявність актуального графічного матеріалу;
- 5) уміння аналізувати теоретичний і практичний матеріал, робити узагальнення і висновки;

6) новизна і різноманітність фактичного матеріалу;

в) за рівнем захисту:

- 1) лаконічність та уміла презентація роботи;
- 2) чіткість і повнота відповідей на поставлені питання.

Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується наприкінці роботи, після основної частини.

Текст роботи друкується за допомогою комп'ютера на стандартних білих аркушах паперу (формат А4). Друкування тексту одностороннє (на одній стороні аркушу) з використанням шрифтів текстового редактора Word (Times New Roman), колір – чорний, розмір – 14 пт, міжрядковий інтервал – полуторний, вирівнювання основного тексту – по ширині. Щільність тексту повинна бути однаковою. Текст дослідження необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: з лівого боку - 30 мм, з правого - 15 мм, зверху - 20 мм, знизу - 20 мм, абзац – 1 мм. Не допускається будь-які підкреслювання, виділення по тексту, окрім вказаних у представлених рекомендаціях.

Нумерація сторінок наскрізна. Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші, на змісті, на додатках та на сторінці зі списком використаної літератури номер сторінки не ставлять, але всі вони включаються до загальної нумерації. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки арабськими цифрами без крапки в кінці.

Назви розділів друкуються великими літерами (шрифт - жирний), Вирівнювання – по центру. Крапка після назв розділів, підрозділів, таблиць, діаграм, графіків не ставиться. Між назвою розділу і підрозділу витримують інтервал в один рядок.

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаного дослідження – публічна доповідь (3-4 хвилини) з подальшим відкритим обговоренням або індивідуальна співбесіда на тему контрольної роботи.

Контрольна робота представляється у встановлені терміни.

При оцінці контрольної роботи враховується ступінь розкриття та відображення головного змісту, глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, вміння застосовувати теоретичний матеріал для вирішення практичних проблем, логічність викладу, здатність робити висновки з проведеного дослідження, відповідність технічного оформлення зазначеним нормам, якість підсумкової співбесіди або доповіді. Оцінка дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи.

7. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на лабораторних та практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- Контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, семінарських і практичних занять;
- Контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;
- Контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- Контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та евристичні задачі;
- Контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення контрольних робіт за відповідним розділом. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквіум;
- тестові завдання;

- розрахункові задачі;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної семестрової роботи (реферати, аналітичні обзори).

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих тем розділів.

8. Схема нарахування балів

5-й семестр

Поточний контроль та самостійна робота											Разом	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	КР			
4	4	6	6	6	2	2	2	6	2	20	60	40	100

КР – контрольна робота

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України
2. Господарський кодекс України
3. Податковий кодекс України
4. Закон України «Про підприємництво»
5. Закон України "Про акціонерні товариства"
6. Законом України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні"
7. Закон України "Про господарські товариства"
8. Закон України «Про підприємства в Україні»
9. Закон України «Про туризм»
10. Закон України «Про охорону праці»
11. Економіка підприємства: навчальний посібник / Л.О. Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
12. Економіка і фінанси підприємства: Підручник / Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк, О.В. Величко. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. – 466 с.
13. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
14. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 304 с

15. Державне регулювання економіки: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 398 с. - (Вища освіта XXI століття).
16. Георгій Б. М. Олексій О. Г. Маркетинг турпродукту. Підручник. — К.: Кондор, 2009. — 394 с.
17. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон. [текст] Навч. 3-78 посібник. — 6-те вид., перероб, та доп. / За ред. Ю. Г. Козака. — К.: Центр учбової літератури, 2016. — 290 с.
18. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Экономика туризма Учебное пособие. — М.: Финансы и статистика, 2003. - 176 с.
19. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу К.: Центр учбової літератури, 2007. - 224 с.
20. Мальська М. П., Бордун О. Ю . **Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика**. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 248 с.
21. Кіптенко В.К. **Менеджмент туризму** : підручник / В.К. Кіптенко. — К. : Знання, 2010. — 502 с.
22. Економіка України: навч. посіб. / А.П. Голиков, Н.А. Казакова, О.А. Шуба. — К.: Знання, 2009. — 286 с.
23. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Навчальний посібник. - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.
24. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності [текст] : навч. посіб. / Є. В. Козловський. — К. : «Центр учбової літератури», 2015. —272 с.
25. Морозов М.А., Морозова Н.С., Карпова Г.А., Хорева Л.В. Экономика туризма. Учебник. - М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. - 320 с.
26. Сила привычки. Почему мы живем и работаем именно так, а не иначе / Черльз Дахигг / пер. с английского А Яковенко/ - М.: Карьера Пресс, 2016 – 416 с.
27. На пределе. Неделя без жалости к себе. / Эрик Бертран Ларссен: пер. с английского Ю. Пиминовой – М.: Манн, Иванов, Фербер. 2016 – 208 с.
28. Бизнес-план на 100%: Стратегия и тактика ефективного бизнеса/Ронда Абрамс; пер. с англ. – 4-е издание – М.: Альбина Паблишер, 2018. – 486 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://businessviews.com.ua> -бізнес портал.
2. <http://economukraine.com.ua> – Всеукраїнський щомісячний науковий журнал "Економіка України".
3. www.agroconf.org – сайт Української аграрної конфедерації.
4. www.apk-inform.com - сайт АПК-Інформ.
5. www.bank.gov.ua - офіційний сайт Національного банку України.
6. www.business.ua – сайт газети «Бізнес».
7. www.businesspress.ru – сайт «Деловая пресса».
8. <http://sfs.gov.ua> - державна фіскальна служба.
9. www.dengi-info.com – сайт інформаційно-аналітичної газети «Деньги».
10. www.kommersant.ru - сайт газети «Коммерсантъ».
11. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
12. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.
13. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України.
14. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України.
15. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України.
16. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового банку.
17. www.wto.in.ua – Україна й Світова організація торгівлі.

18. www.wto.org – офіційний сайт Світової організації торгівлі.
19. <http://tourlib.net> - інформаційний сайт щодо туризму.
20. <http://www2.unwto.org> - сайт Всесвітньої туристської організації.
21. <https://ru.coursera.org> - освітній портал (<https://ru.coursera.org/course/etem> - економіка переходних и развивающихся рынков; <https://ru.coursera.org/learn/ekonomika-dlya-neekonomistov> - економіка для неекономістів)
22. <http://prometheus.org.ua> - освітній портал
23. (http://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ACC101/2016_T1/about - основи оподаткування в Україні;
24. http://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about - юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні.
25. <https://www.mann-ivanov-ferber.ru/teal-organization/>
26. http://neohr.ru/korporativnaya-kultura/article_post/otupevshiye-kak-kompanii-pooshchrayut-korporativnuyu-glupost